

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
Nagy hasznos pontt szerz. 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s jobban ki-
bírta a közértelemnek a leg-
először a 1000 forintot fel-
térve minden kiállítás-
díj: 50 kr.
„Nyitár” hon megjelenés ké-
nyű minden péld. 30 kr.
Hirdetők felvételre a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHOR-
MAN H. könyv. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentetlennél
beküldött közlások nem vétel-
nek. Közléseket vissza nem
adjuk.

kiállítási éremmel.
VVIZ
elmele é szerint ugy
dani felűnő gazdag-
jódvizek egyike ivó
tálmakban, vala-
fel használatik, friss
en, vagy a helybeli
tében.

nyvizeket
Ensi, Csizi ib-
Gleichenbergi, Halli,
di, Mohó, Rohisi,
nyos árban ajánl
tálmakban, vala-
fel használatik, friss
en, vagy a helybeli
tében.

DEK ÁRPÁD.
K
zülék nagy alkalmat
Seltersi, Korinti-
és Karlsbadi Mühl
mra is kiszolgáltatik.

mellett.
ara.

TEGSEG!
18-tele
GYARA

MELETT.
e kötelességet csakis
alása által teljesítheti
mek mell. gyomor- és
engességek ellen, továbbá
schruphulosusok súlyos
a bronchial tartós és idő-
Dr Moser N. J. Bécs
sasorvos Nagy Magyes és

zett kísérleti alomaknál
mutatnak ezek emésztés és
a sárgított javor kivonat
javor kivonattal gyomor-
talon kartonokban 20 és
váltat széküldi vezér-
amint az összes bel- és
munka kezesedőknél 2

és Gereby Fülöp urak
tűnek.

alkalmat által feltalált Javor
kivonat, hogy azt kitűnőnek
terjesztése ezen bizo-
nyos, hogy érdemes tea.

szólagja és aranykoronás
HAK
sterek és legénység, egyévi
tástanok tisztók, vasuti-
művészek, magy. el. hajdúk
nyen k számára, ugyszinte

kek
főfőben megrendelhetők.
társá
Budapest, Károly-körút 22.
küldetnek.

orsarnoka
DAPESTEN.
Gizellatér 3.
sz. I. emelet
a Deák Fe-
rencz utca
sarkán. Ajánl-
ja a magas
urasságoknak
és a n. é. kö-
zönségnek

kek közreműködéseikkel
háló és fogadó-ter-
ett egyszerű, de szolid
ott szalon-garnitúrákból
szövetekből, rendkívüli

ndetnek.

ndetnek.

ndetnek.

ndetnek.

ndetnek.

Közvetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 frt-kr.
Fél évre . . . . . 5 „ „
Negyed évre . . . . . 2 „ „
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét (tíz) min-
den kiadásos példány, Vasny-
as kiadású. A szerkesztésbe
bérmentve küldendő.
Közvetési helyben
FELVÉTELI K. LAJOS és IG.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiva-
latban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában és postahivatalok
utján.

Vészjelek.

(K. B.) A szocializmus tanaival alá van aknázza csaknem egész Európa. Itt is — ott is — különböző elnevezés alatt — fel-felemleri fejét a szocializmus, mely eredetere és külső nyilvánulásaiban mindig ugyanaz, bárhol merül fel.
A munka harcza ez a tőke ellen, vagy még jobban: a szegények harcza a gazdagok ellen.
Szerencsétlen politikai viszonyok, nagy hadseregek fegyverben való tartása, ez által számtalan munkás kéz lektése s a népeknek óriási megadóztatása s e miatt az elszegényedés rohamos terjedése: teremtették a szocializmust.

Egészségtelen tünet ez, de meg van, így számolnunk kell vele.
Hazánkban, hol a gyáripár még nincs kifejlődve, a szocializmus kedvező talajra nem talált, — a fővároson kívül, hol a munkások hébe-hóba gyülekeznek, nem is igen hallani szocialis mozgalmak felől, — azonban az antiszemitizmus, mely oly nagy hullámokat vert fel nálunk, vég-elemzésében mi egyéb, mint a szocializmusnak egyik válfaja, egyik neme!

Mindaddig, míg a szocializmus elméleti téren mozog, míg törvényes eszközökkel igyekszik terveit megvalósítani, míg a munkások vagy szegények a jobb sors után való törekvésben nem használják fel az erőszakot, hanem a kitartó, ernyedetlen munka és takarékoság terére lépnek: addig a szocializmus veszedelmesnek nem mondható, sőt érthető és sok tekintetben jogosult.

Mert mindenkinben meg van a törekvés arra nézve, hogy magának jobb létet teremtsen s mindenkinnek meg van ehhez szabadsága és joga.

Hogy a tőke ne igázza le a munkát, hogy a nagy gyárosok ne tegyék rabzoláikká a munkásokat, ez igen kívánatos a társadalmi rend fenntartása végett.

Mihelyt azonban a szocializmus fegyverhez nyúl s erőszakkal igyekszik eszméinek diadalt szerezni, — már akkor a legnagyobb optimista se veheti pártfogása alá, sőt keményen elítéli.

Láttuk nem rég Belgiumban, hogy a munkások lázadása mint tette puszta virágzó ország egyes részeit. Ha megfontoljuk, — hogy mennyi vagyon elpusztult, mennyi emberélet elveszett s mégis mily csekély eredményt érték el a munkások: akkor ki kell mondanunk, hogy valóban nagy kár volt az egész mozgalmat megindítani s a fegyverre apellálni.

Legújában Gácsországból érkezik a hír, hogy a föld népe forrong az urak ellen.

Titkos bujtatók izgatják fel. Mi célból, mi okból? azt nem tudni.

Lehetséges, hogy Oroszországból jó ezen izgatás, azonban ez valószínű, mert Oroszország, azon esetben, ha háborút akarna ellenünk indítani, akkor az izgatást a magyarországi idegen nemzetiségek között kezdené meg.

Valószínűbb tehát azon feltevés, hogy a gácsországi forrongás szintén a szocializmusra vezethető vissza.

A gácsországi pórnap egyike a legszegényebb népeknek. Falvaik még a mi felvidéki orosz és tót falvainknál is nyomorúságosabbak. Ott is megvannak, még nagyobb mértékben, mindazon tényezők, melyek a mi felvidékünket szegénynyé teszik: sovány föld, iszákosság hajlam, — no meg a lengyel zsidók!

A gácsországi nemesség sines a legkedvezőbb anyagi helyzetben, de hát a szegény, műveletlen pór csak azt látja, hogy az urak jobban élnek, mint ő, s ez

elég arra, hogy esetleg felkeljen az urak ellen, — s vérbe, lángba borítsa a szerencsétlen országot.

Még eddig nem érkezett olyan hír, mely tettleges felkelésről tudósítana, de a vészjelek igen közeli kilátásba helyezik azt.

Mi lesz a vége az esetleges felkelésnek? Előre látható: egy pár ezred katonaság s a néplázadás övéreben lesz elfojtva s a szegény nép állapota nem javul, sőt valószínűleg rosszabbodni fog.

Ne adja Isten, hogy Gácsországnak nyugalmát belviszályok zavarják fel, de ha mégis megtörténnek: akkor intő példaként fog szolgálni a mi intéző köreinknek is arra, hogy legyen már egyszer vége a zsaroló politikának! Mert a gácsországi láng ide is átcsaphat s ismétlődhetik 1514! Szabad, vagyonos nép felett, mely sorsával meg van elégedve, könnyű kormányozni, könnyű rendet tartani, — de a koldus nép felett nem, mert az, ha a hatalom és gazdagság ellen felkel, mitsem veszíthet, sőt nyereségre van kilátása.

Tehát: videant consules!

— Fenyegető mozgalom a lengyel parasztköz. Beérkezett jelentések szerint Gácsországnak néhány kerületében, nevezetesen a bochniai és gorlicei kerületekben, a parasztköz között nyugtalanosság észlelhető. Kalandos hírek keringenek, melyek szerint az 1886. év különösen szerencsétlen lesz a parasztságra nézve. A nyugtalanosság oka a következőkben volna föllelhető: A gácsországi parasztság közt régóta az a babonás hit vert gyökeret, hogy 1886-ban bekövetkezik a világ vége. Elég sajátságos, hogy e hiedelem fölött bizonyos agyallt fogta el a pórnapot. Ehhez járult, hogy utóbbi időben a pórók közt kerényeket terjesztettek, nevezetesen egyet, mely a vasárnapi munkaszünet behozását célozta. Ez ellen, mely leginkább a zsidó felekezeti iparosokra és kereskedőkre nézve vált volna hátrányossá, éppen az izgatók keltek ki, a mennyiben a kerényűgy magyarázattal, a nagyjobbára olvasni nem tudó pórnap előtt, hogy a kereszt az „urak” intézik a császárhoz azon czéllal, hogy a robot újra visszaállítsák s ez ellenséges séges hangulatot gerjesztet a nemesség ellen. A bevándorlóknak a szomszédartományokból történt odaözölése továbbá azt a foltévet keltette a pórnap közt, hogy az „urak” valaminek terveznek. Epp ez idő közben, a nemesség néhány nagyobb vadászatot rendezett, a mely egyes személyeket ama hír terjesztésére indított, hogy az „urak” fölkeltet terveznek. Az ilyen egyének közül többen el is fogattak, sehol azonban nyomát sem fedezték fel annak, mintha külföldről szítanak az izgatást. A helytartó egyik tisztviselőjét ama kerületekbe küldte, felhatalmazva őt, hogy szükség esetén katonaságot is requirálhat. A kormány által tett intézkedések teljes biztosítékul szolgálhatnak arra, hogy a pórnap nem sokára szokott nyugalmas életmódjához fog visszatérni.

A „Kurjer Lwowski” és „Reforma” azt konstatálják, — hogy e mozgalomban körülöredő izgatás nem fedezhető föl. Az egész forrongásnak a parasztköz tudatlansága, bizalmatlankodása s jelenlegi helyzetükkel való elégedetlenségük az oka.

A piiznai, bochniai, brzeskvi, tarnovi és grobovi kerületek földesurai a husvét ünnepek tartamára, a katonai övrendszabályok dacára, a városokba menekültek (különösen Tarnov, Krakó és Bochniába), mert a parasztszenneléstől tartanak.

— A forrongó Balkán. Scutariból (Albánia) azt jelentik, hogy Gussinyében és Plavában nyugtalanosságokat észlelnek. A nevezett kerületekben föllázadtak az ellen, hogy ezek Montenegróhoz csatlakozásnak s küldöttséget is menesztettek Konstantinápolyba, hogy egyetlen pontot se engedjenek át Montenegrónak. A küldöttséget Prizrandban föltartóztatták és Scutariba vitték, ahol Dsevad pasa rendelkezése a küldöttség letartóztatva marad. Ennek következtében Gussinye és Plava lakossága nagy izgalomra gerjedt s a porta elrendelte Dsevad pasának, hogy a nyugtalanokdók csillapítására azonnal utazzék Gussinyébe. Mint a Havas-ügyönkésnek magán forrásból tájérik, a francia kormány Görögországot ünneplés formájában, mind a mellett barátságos hangon, de igen sürgetőleg felhívta, előzze meg azt, hogy a hatalmak a lefegyverezésre felszólítsák. Az összes hatalmak egyetértéssel azon lépéseket, melyeket Görögországgal szemben tenni kell

s a hatalmak együttes lépése közvetlen küszöbön áll. A „Journal des Débats” jelentése szerint a görög kormány a hatalmak új jegyzékét nyújtotta át, melynek szövege olyan, hogy azt minden hatalom, még Franciaország is aláírhatja. Constatálja a török bolgár konfliktus megszüntetését s azt a ténnyt, hogy a harc veszélye megszűnt, ha Görögország fegyverkezést megszüntetné. Görögország Európá békejének érdekében szolitják fel a lefegyverzést, de rábáratnak minde felelősséget, ha Európa óvása dacára tovább halad a megkezdett uton.

— A cukoradó törvény java lat vezeges szövegezésére vonatkozó tanácskozások befejeztettek és Ludwig miniszteri tanácsos visszautazott Budapestre. A törvényjavaslat szövegezésénél — fentartva a belföldön folyasztott cukor adótételeit és a kiviteli prémiumnak eredetileg terbe vet magasságát — a cukoránketben résztvevő szakértőknek az ellenőrzésre vonatkozó javaslatai sok részletben figyelembe vetettek. E törvényjavaslat egyidejűleg a kiegyezésre vonatkozó előterjesztésekkel, u. m. a vám- és kereskedelmi szövetség megújítására, — az általános vám-tarifá módosítására, — a bankszabadalom megújítására, és a közös kiadásokhoz való hozzájárulási hányad megállapítására kiküldendő regikoláris deputációra vonatkozó előterjesztésekkel együtt — május 5-én fog a magyar és az osztrák képviselőkhöz beuytatni. Mind e törvényjavaslatok meg ezen — valószínűleg július 12-ig tartó — ülésszakban lesznek a pénzügyi, illetőleg közgazdasági bizottságban letárgyalandók; a vámtarifá-novella, mely a bizottsági tanácskozás első tárgya lesz, a népfőlkései törvény és a póthitekre vonatkozó előterjesztések tárgyalása és elintézése után, még a jelen ülésszakban volna az országgyűlés mindket hazában érdemlegesen letárgyalandó a végből, hogy a módosított vámtételek — feltéve természetesen, hogy e törvényjavaslatot akkorára az osztrák parlament is elfogadja, már július 1-én életbe léptethetők legyenek.

— Harom c-árz találkozás lesz az idén is. Az eddigi diszpozíciók szerint Ferencz József király a trónörököspar kíséretében augusztus hó első napján Gácsországra Moszciszába megy a hadgyakorlatokhoz, melyek augusztus 6-án kezdődnek és alkalmasint 8—10 napot vesznek igénybe. Moszciskából a király és trónörököspar Lembergbe megy és a Bukovinába való utazás is kilátásban van. A visszatéréskor — körülbelül augusztus hó 25-iken — az uralkodó alkalmasint porosz Szlezziába megy, a hol Vilmos császár gasteini kurájának befejezése után jelen lesz a nagy hadgyakorlatoknál. Sándor orosz czár is idejön Varsóból, hogy látogatást tegyen a német császárnál, s a három uralkodó ekkor találkozní fog egymással. Milán szerbiai király, a ki hasonlóképen jelen lesz a moszciskai hadgyakorlatoknál szintén ott lesz a találkozásnál. Azt beszélik, hogy az alkalommal Ferencz József uralkodó aegse alatt Sándor czár és Milán király közt kibekülés megy végre.

Közbeszólás a konventi vitába.

E lapok multkorai számban azon kérdést intéztük a Debreczeni Prot. Lap ciklikirójához dr. Bacconi Lajoshoz, aki Fejes Istvánnak még 1882. évben a konventi választás kérdésében tett ismeretes nyilatkozatára oly kiváló sulyt fektetett, nem mondaná-e meg, mi lehet oka F. azóta tanúsított halgatásának? Mi lehet oka annak, hogy akkor sem szólalt fel, a mikor a Tiszán inenni superintendencia szintén kimondá a konventi képviselőnek a presbyteriumok általi választását? Mi lehet oka, hogy konventi képviselővé választását elfogadta s nem utasítá vissza a presbyteriumok bizalmnyilvánulását.

A felelet hamarabb jött meg e kérdésünkre mint remelhettük, még pedig nem is B. L-től hanem illetekesebb helyről: magától Fejes Istvántól, ki a Debr. Prot. Lap ünnepi számban „Közbeszólás” czim alatt nyilatkozik ebben az ügyben.

Magának e nyilatkozatnak szorosán a kérdésre vonatkozó főbb tetteleit azoknak kedvéért, akik a ref. egyház ezen fontos kérdése iránt érdekléséggel viseltetnek, szóról-szóra idézzük.

Midőn a tiszáninenei e. ker. Sajo-szentpéteren tartott közgyűlésen azon indítvány tetetett, hogy a konventi képviselők jövőre a gyülekezetek szavazatai által választásának: én nem tettem ez indítvány ellen kifogást, sőt a hozszi veszen hozzájárultam. Miért tettem ezt?

Tettem elsősben is azért, mert beáltam, hogy a törvény hiányos szövege az e kerületet ily intézkedésre feljogosítja. Tettem másodszor elvből, mert beláttam, hogy az indít-

vány jogkiterjesztést foglal magába a gyülekezetekre nézve. Három egyházkerüle a Dunáninnen, Dunántúl és Tiszáninnen egyhangulag a jogkiterjesztés mellett nyilatkoztak. Tiszántul most fog határozni. Bacconi ur közelebb arra hívja fel ezen kerületet, hogy mentse meg a törvényt s döntő szavával a többi e. kerületeket is igyekezze más irányba terelni.

Fog e hallgatni a Tiszántuli kerület az ilyen buzdításokra, ezt én nem tudhatom; de ha hallgatna, nem óhajtanám. Alkalmas és a körülményekkel számotvető tanácsnak én a dolgok jelenlegi helyzetében nem azt tartom, hogy a T. t. kerület a többi kerületek határozatának megváltoztatását megkieritse, hanem azt, hogy a T. t. kerület is csatlakozzon a többi kerületek által elfogadott és immár életbe is léptetett jogkiterjesztéshez.

Egyházközlés semmiképen sem látnám egyik kerületnek nézve sem üdvösznek, hogy a hol a gyülekezetek joggyakorlatáról van szó, ott akármelyik is a többitől izolálja magát. A mely joggy. a gyülekezetnek megadni bármely indokból három e. kerület időszerűnek tartott, azt a negyedik kerület, hivesi öntudatának sérelme nélkül alig tagadhatja meg. Itt a legszebb okokodásokat is halomra döntik a gyakorlati élet következményei; s en abban látnék most már veszélyt és bajt, ha a T. t. kerület nem lépne bátran és habozás nélkül a többi kerületek nyomába.

Azon gyülekezeteknek, a melyek püspököket, főgondnokokat, zsinati képviselőket stb. választanak, bizon meg lehet adni a konventi képviselők választásának jogát is. Egyházközlésünknek, ha a többi választás által nem csapul a merséket zsinat presb. rendszer határain, ezen választás által sem fog a demagogia örvényébe sulyedni, mint azt a három egyházkerület bölcsességének rovasára némelyi tulbuzgó cikkekző ur föltételezte.

Hát ha a zsinatból nőtt volna ki a konvent, mint zsinati bizottság vagy országos egyháztanács, hát akkor is, nem az egyház egyetemének testéből épült volna-e? A gyülekezetek által való választás pedig mi egyéb, mint a zsinati bizottság eredetileg con-templált eszméjének más uton való életbeléptetése? Mert ha a konvent a zsinatból vette volna eredetét, tulajdonképen a gyülekezetek választottaiból vette volna; miután pedig a zsinat folytonossága sem biztos, csakugyan ez élszerűbb a közvetlen választás életbeléptetése.

De a konvent működésében eddigelő ki-fejlődött körülmények is a mellett szólanak, hogy a gyülekezetek választási jogának életbeléptetése felesleges s szükséges. Tagadhatatlan ugyan is, hogy a konvent hatásköre egyházi életünk legfontosabb tényeire terjed ki, sőt éppen a konvent, zsinat együtt nem léte esetén, saját felelősségére, sok állam és egyház közti ügyben magát a törvényhozó zsinatot helyettesíti. Nagyobb megnyugvást kelthet tehát a gyülekezetek öszesegében, ha ily fontos joggyakorlatára ők maguk választják képviselőiket s maguk a képviselők is nagyobb sulylyal állhatnak fel, ha szélesebb alapot éreznek lábuk alatt.

Én a szabadság elvével teljesen meggyezőnek tartom ma is az e. ker. közgyűlés által való választást; de kitagadhatja mégis, hogy szélesebb körű lesz ezen szabadság, ha az a gyülekezetig terjed ki? Viszonyosan tehát bizonyos reakcionárius színezetben tünik fel azoknak álláspontja, akik a jogkiterjesztés ellen szótlanak; náunk pedig nem látom szükségét annak, hogy a reakcionárius gyanújára alkalmat vagy ürügyet szolgáltatassunk bárkinek.

Népünk sok terhet visel, közelebb a domesztika nem csekély terhet, a mely felett a konvent intézkedik. Hadd nyerve legalább vigasztalásul és talán buzdításul, hogy annak a konventnek képviselőit ismeri, mert neveikről hallott, a midőn választotta.

Ez az eszély döntöt: három egyházkerületben és meg vagyok győződve, éppen nem egyházunk veszélyére, hanem csak hasznára. Más kerületben is vannak politikai pártállások, de a mint látom, e kérdésben csak a tiszántuli kerületben került az eddigelő felszínre. „Emelkedjék magasabbra a közgyűlés a pártállások felett és térjen felettük napirendre, követve egyszerűen a többi kerületek példáját.”

város könyvtomájában, melynek itt megemlékezni. Szűcs mes években, a debreceni fő...

ment el? — Biztosan a pápához? — Mit csinál ott? Mikor jön vissza? S hogy magában ment-e? S más ilyen dolgokat kérdezett. Csak...

* A selyemfőzést kormánybiztosok értesítése szerint Újvidékre és Paucovára az állami selyemfőzőkba 50 munkásleányt keresnek, akik ott selyem fonásánál fogva foglal...

* A szomszédok. Ha a falon az s. Szilágyi Antal köz-ez váltóügved, szatmárnégyesi bizottsági és közgazdasági tag, gebei földbirtokos, Ottományban elhalálozott. Áldás emlékre! — R e v a c c i a t i ó. Er Endréd...

* Nyilatkozat. Köteleességüknek tartjuk az adakozó közönségünkkel tudatni, hogy az 1883. évben megindított gyűjtés a szabadságharc...

* Kuc eber ország. Hogy ez az ismeretlen állam a földgömb melyik szélességi s hosszúsági foka alatt található föl, azt csak az a szegény...

A mint a cukorrábas, úgy nőtt szerelmem is napról-napra. Belebámultam a levegőbe és Milit láttam...

Megigertem a kivánságom folytán, hogy attól az időtől fogva mindennap fele tesztek egy krajczart, hogy a boldog házasság napjaiban tökélen legyen.

kapitány, az öreg asszony szemei közé nézve. — Hát aztán merre fekszik ez a kucseber ország? — Nem fekszik az kérem sehol, csak nálam volt koszon egy hétig. . . .

* Katonai előléptetések. A városunkban állomásozó Dörning er Ferencz, Kovács János és Hauer Károly hadnagyok, a 39-ik gyalogezrednél főhadnagyká, — Kllimo és Ruman honvédd hadnagyok főhadnagyká, Schmed Ágost, Schneider és Flor tiszt-helyettesek hadnagyká léptettek elő.

* Meghívás. A debreceni vörös-kereszt-főök egyet városi választmányának 1886. szeptember 28-án, szerdán délután 4 órakor, a városban nagytermében tartandó ülésére. Tárgyak: 1. Fojo ügyek, 2. nagyerdei majális. A z e l n ö k s é g.

* Polgári lövöld. 1886. ápril. 25-én és 26-án tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: ápril. 25-én; legjobb mély lövéssel Kovács Gyula 1 db. 2 firtos tallért; legjobb kör-lövessel Szűcs Károly 1 db. 1 firtos tallért. ápril. 26-án; díjat nyertek: legjobb kör-lövessel Fodor József 1 db. 1 firtos tallért.

* Közönségtalálkozás. A helybeli első ssertést vágó társulat a helybeli iparos ifusági önképző és betegsegélyző egylete javára 5 forintot volt szives szomajózni. Fogadják a nevezett társulat ezen nemes adományáért az egylet nevében köszönetemet. Debrecen, 1886. ápril 22. Sz e d i a k József, egyt. penztárnok.

Hazánk s a külföld. — A „Kincsem” sorsjegyek. A magyar lovar egylet által kibocsátott „Kincsem” sorsjegyek apr. 24-én este hat órakor huzattak ki. Az 50,000 forintos főnyeremény 2201 sorozat 31-ik számára esett. A 10,000 firtos második nyereményt 2568 — 2, az 5000 firtos harmadik nyereményt pedig a 2710 — 5 sorsjegy tulajdonosa nyerte meg.

— „Osztársz” vállalatok a hadseregben. — cz. alatt írja az „Egyetértés”, hogy Schöufeld br. cs. és kir. tábornok Nagy-Szebenben, kerületi tisztjei és katonai hivatalnokai között gyűjtőlevelet köröztetett, melyben Radezsky szobrára tétetnek „c s a p a t t e s t e n k é n t a h a d t e s t p a r a n c s n o k s á g h o z” küldendő adományok. A fehérvárnak ugyan magán természetű jellege van, de az eljárástól bizonyos hivatalos színezetet eladagol lehetetlen. Már pedig az nagyon is különbözőek tünik fel minden törvény ismerő előtt, hogy egy cs és kir. kö z ö s hadsereg tábornoka hivatalos tekintélyét egy kizárólag osztrák hadvezér osztrák érdekekben szerzett érdemei megörökítésére használja fel.

— Egy francia orvos a szegedelekről. A „P. Hirlep” tárczáirója előtt jóízű dolgot beszél el Pozzi párisi orvos, ki a nyáron vendégszolgolt volt a francia kirándulókkal. — Ha Párisban nem lennék orvos — szölte többek közt — Magyarországon szeretnék az lenni. Mikor a múlt nyáron önként voltunk, már akkor meglepett a vágy Párisnak meg is vallottam ezt, s az nem is mulasztás el malicziózusnak megjegyezni: — Szegény gyantulla magyarok! Mikor pedig Szegeden voltunk a kioszkban, Párisi hátam mögé sompolygott s a parkban szorongó publikumra mutatott: — Látja ön ezeket a kerek egészséges arczokat? — Látom. És itt akar ön orvos lenni? Szerencsétlen. Így maradt el az én szép tervem.

g y a r honvédség tisztjei is elittaltak a fel-sőbb hatóság részéről. — Róvid hírek. L ó r é pestmegyei csepp-szeligeti szerbajku község magyar állami leányiskola felállítását folyamatodott. — A l - s ó - S z e n t - P é t é r pestmegyei pusztán Laczkó Mózes tanyai lakos kutyája apr. 20-án megvezett s egy 7 éves fiút és egy 3 éves leánykát megmárt; a kutyát agyonverték; a két gyermeket a járási orvos gyógykezelte. — Gy a r m a t h á r ó l (Temesmegye) Radata György odavalló lakos Ambrosy Róla hr. nagybirtokos méhése e hó 5-én eltűnt s azóta nem tudják hollettét. —

Muzsák. — „Mozart végpercezel” Munkácsy Mihály legújabb festményét a műcsarnokban kiállították. Munkácsy e műve terjedelmre is kisebb, mint legutóbb látott nagy festményei, talán első pillanatra nem is fog olyan zajos hatást kelteni, mint amazok. De azért e mű nem kevésbé nagyszerű, sőt a többiekkel teljesen egyenrangúnak egészen határozottan mondható. A jelenet, a melyben Mozart haldoklása eleuk van állítva, végtelenül finom műve Munkácsynak, s a legnagyobb mértékben megható. Amint tisztába jövünk az első benyomás ötleteivel, hogy Munkácsy ismét remekelt alkjainak plasztikájával, arczok élettelisével, a színek realitásával, levegőjének, távlatának csodálatosságával, — figyelmenket egészen a haldokló Mozartra központositjuk, erre az átselemlut, csupa aether alakra, mely megdöbbenően, de nem ijesztően, fejezi ki azt, hogy Mozart utolsó perczét éli, s azt is művészetének költői reginémek szenteli. Ez az egy alak oly tőkés, hogy csak jó idő múlva szabadulhatunk meg lenyűgöző hatalma alól, hogy észrevegyük az éneklők és a háttérben agdókk remeklített csoportjait. Munkácsynak talán egyik festménye sem teszi annyira szükségessé a távcsóval való nézést, mint finom részleteiért a „Mozart végpercezel.”

Közgazdaság. — Az Anker élet és járadék biztosító társaság április hó 15-én tartja meg 27-ik évi rendes közgyűlést gróf Zichy Ödön elnökletével. Az 1885-iki üzleti jelentés igen kedvező eredményeket s a biztosítási állomány folytonos emelkedését konstataja. A benyújtott ajánlatok összege 19.173,675 frt 76 kr tőkére ment, melyből 16.414,224 frt 38 kr tőke lebonyolított. A biztosítási állomány 1885. decz. 31-én 146.605,064 frt 45 kr tőke volt, a mi az előbbi évvel szemben 7.340,246 frt 24 kr tiszta szaporodást jelent. A díjbevételek 3.572,033 frt 59 krra mentek. A kamatbevételek pedig 468,034 frt 40 krról 561,166 frt 34 krra emelkedtek. A tulleési csoportok és nyeresémenyvel egybekötött életeseti biztosítások kamatbevétele 1.077,669 frt 62 kr volt. Halálzáások, élet és járadék biztosítások és visszaváltott kötvényekért 1.105,271 frt 72 kr fizetett, mely összegből viszbiztosítás utján 127,338 frt 31 kr visszatérített. Lejárt tulleési csoport biztosítások után 4.242,835 frt s 8 krajczár fizetett ki. A nyeresémenyvel életesre biztosítottak a tőke 37% osztalékban részesültek, s így biztosított 1000 frt helyett 1372 frt fizetett. Ez ingatlanok számlájából daczára a kedvező jövedelmeknek hasonlag a múlt évhez 25.000 frt leirattot, miáltal ezen számla 1.410,270 frt 51 krra szállt. Az értékpapír számla 2.533,979 frt 70 krt képvisel az 1885. decz. 31-iki árfolyam szerint, az ingadozások fedezésére 350,000 frt külön tartalék szolgalt. A díjtartalékok s biztosítási alapok 11.726,884 frt 29 krról 12.917,742 frt 40 krra, vagyis 1.190,858 frt 11 krral emelkedtek, a tulleési csoportok vagyona pedig 17.344,470 frt 31 kr tesz. A nyeresémenyvel halálesetre biztosítottak az évi díj 24 százalékát kapják osztalékképen. A nyereség és veszteség számla 317,361 frt 28 kr egyenleget mutat. A választmányi ajánlatára 12.361 frt 28 kr új számlára vitetik elő, és az évi osztalék részvényenként 275 frral állapított meg. A tartaléktőke az alapszabályszerű összeg helyett 49,524 frt 17 krral emeltetett, miáltal 500,000 frt maximális összegre szaporodott, a mi a kibocsátott részvénytőke 50 százalékának felel meg, külön új tartalékba 47,975 frt 83 kr tétetett, vagyis összesen 97,500 frt. A felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után a választmányának a felmentvény megadottát és ajánlatát elfogadták. Eleibiztosításokra vonatkozó felvilágosításokkal ugyszintén díjkönyvecskékkel a budapesti vezérigénység Gizella-tér 6-ik szám a. szolgált.

Szarvasmarha etatiztia. Ha az egyes európai államokban a szarvasmarhák számát a terület nagyságához viszonyítjuk a következő adatok állanak elő: esik egy négyszögkilométerre Angolországban 31,3, Németországban 29,2, Ausztriában 28, 1. Franciaországban 21,7, Magyarországon 17,44 Olaszországban 16,1 darab szarvasmarha, Magyarország tehát az utolsó előtti helyen áll. Ellenben ha a szarvasmarhák számát a lakosság számához viszonyítjuk, akkor Magyarország második a sorban, mert csak 1500 lakosra Ausztriában 387, Magyarországon 355,40, Németországban 345, Franciaországban 317, Angolországban 277 Oaszországban 170 drb. szarvasmarha.

Törvényeség. — Hamis bukás. R a d i t z S á n d o r budapesti poszt-nagykereskedőt, ki 180,000 forint erejéig csdőt mondott, hamis bukás vétsége miatt letartóztaták. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Murai Károly. — Hamis bukás. R a d i t z S á n d o r budapesti poszt-nagykereskedőt, ki 180,000 forint erejéig csdőt mondott, hamis bukás vétsége miatt letartóztaták. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Murai Károly. — Hamis bukás. R a d i t z S á n d o r budapesti poszt-nagykereskedőt, ki 180,000 forint erejéig csdőt mondott, hamis bukás vétsége miatt letartóztaták. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Murai Károly. — Hamis bukás. R a d i t z S á n d o r budapesti poszt-nagykereskedőt, ki 180,000 forint erejéig csdőt mondott, hamis bukás vétsége miatt letartóztaták. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

SZLIUKA- utóbb BORSÁNYI-féle szikviz gyáramat

Tisztelettel értesitem a n. é közönséget, hogy nvarad utcán az előbb háznál fentálott:

szikviz gyáramat

mult ősön Kuczik Gábor urnak szintén nvarad utcán 2211. sz. a. levő házába álta am e célra ujonnan épített s berendezett helyiségembe költöztem át s a tél folyamán a legczélzárabbnak bizonyult anyagok, műszerek s üvegekkel szereltem fel, úgy annyira, hogy a legmelegebb nárban is a lehető legnagyobb keresletnek is pedig miadon tekintetben kifogástalan, tiszta és kellemes ízű gyártmány kiszolgáltatásával, képes vagyok eleget tenni.

Egyzersmind utalással a Debreczenbe újra visszajött s itten szikvizgyárat felállított SZLIUKA ISTVÁN ur ált. kiadott körlevelek s hirdetésekre, szükségesnek látom a hozzáz írtett kérdések folytán is tudatni, hogy Szliuka István ur elien, ki velem szemben szikvizgyártási jogáról, köztünk közjegyző előtt létre jött, tehát teljes hiteli s kifogásolhatatlan szerződésben lemondott, — máris megtettem a p-res lépéseket (s bizon remélem, hogy ő a gyártástól rövid idő mulva eltiltva leendő.)

Remelem, hogy tisztelt veöm s a fogyasztó közönség nem fogják feledni, miszerint én elmult években akkor is, midőn egy magam foglalkoztam itten szikvizgyártással árfelemelés nélkül, rendes árért, tiszta s kellemes ízű szikvizet gyártottam s szolgáltattam ki, ajánlom magamat továbbra is a közönségnek már is kiérdemelt pártfogásába, igérvén, hogy én jövőre is hív maradok magamban elvemhez s tisztességes árért, pontosan és gyorsan s jó miőségű árukkal szolgalandok s ez utról magamat semmiféle verseny és reclam által letérítetteti nem engedem.

Alázatos szolgáljuk
WERTHEIMER LIPÓT,
szikviz áros.

723/1886. t. k.

III. Arverési hirdetményi kivonat.

A hajdu-böszörményi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Fuchs Fülöp h.-böszörményi lakos végrehajthatónak Reményik Sándor és neje végrehajthatást szenvedő elleni 246 frt 32 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a debreczeni kir. törvényszék és h.-böszörményi kir. járásbiróság területén s a csegei 376. számú tjkönyvbeli. A I. 1-9 sorszám alatt beirt ingatlanra az árverést 520 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fele nebb megjelölt ingatlanaz 1886. évi május hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Csege községében a község házánaál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áronalul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, — avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Böszörményben, 1886. évi január hó 28. napján.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Szopó, albíró helyett Deák kir. aljárásbiró.

Nincs többé gyomor baj!

Legdrágább

vagyona minden embernek az egészség. Az egészség fenntartás szempontjából az én kitünő szeremet mindenféle gyomor baj ellen, mely különösen hatásos a gyomor gyöngeségénél és étvágyhiányánál, gyomorsavanyúnál, puffadásnál, kólikás bántalmaknál, gyomorhurutnál, emélgésnél, gyomorgégésnél, homok és köképződésnél, túlságos nyálkáság ellen, undor és hányás ellen, főfájás ellen és minden a túlságos étel és ital által megterhelt gyomor bajainál. Egy házban sem volna szabad hiányozni a „Gyomor és hideglelés elleni csöppeknek.” 1885. évi augusztus 13-án, midőn a kolera oly nagyban dühöngött Spanyolországban, ő féléga Alfonz király rendelkezése l ládában 14 kilo gyomor és hideglelés elleni cseppeket küldtem saját készítményemből Spanyolországba. Ára egy üvegnek 1 frt 5 kr. s egyedül és kizárólag a készítő Lefkovicz Lóbiánál Budapesten, VI. ker., Király-utca 36. sz. a. kapható. Vidéki megrendelések a díj előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel teljesíttetnek. Naponta háromszori posta széküldés a világ minden része felé.

Kiadó bormérési helyiség.

Nagyuj-utca 1619. sz. a. háznál levő polgári bormérési helyiség f. évi pünkösdtől, esetleg május 1-től is kiadó.

Ertekezhetni a bent lakó tulajdonossal.

Hamburgi árjegyzék kivonat kávé s másfélékre.

ETLINGER és TÁRSAI Hamburgban, világpostai szétküldéssel ajánlják, mint ismeretes a legolcsóbb és valódi árukat, portamentesen, utánvétellel vagy előre fizetve.

Kávé 5 kilós zsákokban = 10 vámfont. Árak o. ó

Bahia, jóízű	2.90
Rio, finom, erős	3.30
Santos, izletes, zold	3.70
Cuba, zold, erős, kitünő	4.10
Mokka gyöngy afrikai, valódi, tizes	8.90
Domingo igen fin.	4.65
Cempinas nagyon finom, izletes	4.85
Caylon zöldeskék erős	4.85
Jáva arany igen fin.	5.10
Jáva, zold, erős, izletes	4.95
Portorico, illatos erős	5.25
Gyöngykávé legfin. zold	5.3
Jáva, nagyszemű finom	5.87
Plantage, illatos kit.	6.27
Menado, barna kitünő	6.30
Arab mokka, uemes, tizes	7.20
Kedvelt kávé vegyületek minden értékben leg alább 2 fajtából: 5 kilónként. Khinai tea elegáns pako ásbán fél kilónként 70, 95, 1.15, 1.70, 2.30, 2.85, 3.15.	

A thea 2 kilón alul a porto miatt 30 krral dragabb.

Jamaikai rum 4 liter	4.20
Kaviar portomentesen, 2 kiló	4.15
Egyhebb 4 kiló	7.50
Majtes, portomentesen, 5 kilós hordóban	2.05
Hering — külön hordóban	2.60
Asztali rizs, 5 kiló	1.25
Gyöngy-sago, portomentesen	1.85

Minden egyenesen Hamburgból
Kimerítő árjegyzék ingyen!

Lakásom f. é. május 1-től kezdve király-utca 36. sz. földsz. 7 ajtó sz. alatt lesz.

Finom és tiszta arczbőr

mindenkinek diszéra válk és leggyorsabban elérhető, ha

Zilzer Johanna H.

felülmulthatlan arczenőcsőt használjuk. Ezen arczenőcső eddig a leghathatósabb szer minden arczbán előforduló bőrbaj ellen, rövid használat után megszüntet: szeplőt, májfoltokat pattanásokat stb. az arczbőrnek természetes üdéséget kölcsönöz és az arcot késő korig rózsás színben redőtlenül megtartja. Ezen világszerte kitünőnek elismert arczenőcső gyors és meglepő szép sikereért jótálok. Egyuttal felhívom a n. é. közönség szives figyelmét kitünő hajnövesztő kenőcsömre, melynek üdős hatása minden egyéb hasonló szert jóval felülmúl.

Árak: Egy nagy tégely ARCZENŐCSÖT 1.20 kis tégely 60 kr. Egy drb. hozzávaló szappan 30 kr. Egy nagy tégely HAJNÖVESZTŐ-KENŐCSÖT 1.0, kis tégely 60 kr.

Elszállítások a világ minden része felé gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Va'odi minőségben csupán a készítőnél

Zilzer Johanna Budapest, István tér 13. sz. I. emelet 15 ajtó sz. alatt.

STILLER JÖZSEF

hordozható jégsekreny gyára
B u d a p e s t e n

ajnlja elismert legjobb szerkezetű és kitünt. hűtőkészülékeit bor, sör, víz, vaj, nyers hus hűtésére házi szükségletre, ételhűtőket, fagyalt készülőket és fagyalt resorvoirokat, bor- és érési berendezéseket és legújabb szerkezetű rézcsapokat magánpezsgetővel. Megrendelések a raktárba intézendők

Stiller József Budapest, Kerepesi-ut. 30. Gyár: Nagydiófa-utca 12.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI egyesített

köszönbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kitünő minőségű hazai köszönterményeinket gyári-, gazdasági- és hazai czélokra a legjutányosabb árak mellett.

Rendelményeket kértünk központi irodánkba Budapest, Erzsébet tér 10. sz. alá intézni.

Az igazgatóság.

GYÓGYSZER

a foghus folytonos vérzése, csuzos fajdalmak és fogkóképződés ellen.

„Sokféle gyógyszer nem volt képes folyton vérző foghusomat, csuzos fogfajdalmaimat s a folytonosan fogkóképződést meggyógyítani, míg vére a sokat dicsért

Anatherin szájvizet

kisértém meg, mely nemcsak megzúntatá a fennbbi bajokat, hanem fogaimat mintegy újjáéleszté s a dohánybüzt kirtá. Erdemszerint tehát megadom ama viznek az azt il ető nyilvános dicséretet s egyzersmind **POPP bécsi cs. kir. udvari fogorvos urnak** legmelegebb köszönetemet fejezem ki.

Bécs. Báró **BLUMAU** s. k. (4)

Raktárak: Debreczenben: Dr. Rothschild V. E., Gültl N., Muraközy K., Mihalovics L., Tamássy K., Szilágyi P. M., Vecsey V., Orényi O. gyógyszerárakban, Csanak J., Szepessy és Kerökes, Kraicz Gy. kereskedéseiben; Hadház: Parkas gyógyszer.; H. Böszörmény: Ray L. és Nagy K. gyógyszer.; Szoboszló: Trocsányi Gy. gyógyszer.; Diószeg: Kovács gy.; Szatmár: dr. Lengyel M. gy.; Bossin S., Literay S. gy.; N.-Kállo: Urzsyanyi K. gy.; Tisza Lök: Rab J. gy.; Munsács: Trarier gy., Gattier gy.; Szinyér-Váralja: Gerber E. gyógyszer.; Nánás: Kovács L. gy.; Karc ag: Bathory és Tóth K. gy.; Derecske: Beliczany Gy.; B. Ujfalu: Tamássy Géza gy.; Nagyvárad: Nyiri G., Ember I. gy. Janka Antal, Huzella A.-nál; N.-Károly: Jelinek, Füleky O., Karicsánky gy.; Nyiregyháza: Szopka A., Lederer O. gy.; N.-Bánya: Hunzulovits és Szendy A. gyóg.; Somlyó: Sasza G. gy. és Vasy S. gyóg.; Tokaj: Rainer D. gy. és Seydler S. gy.; B. Ujváros: Lauffer K.; Madaras: Jang K. gy.; Csáth: Székely A., Keller A. gy.; S.-A. Ujhely: Zúnsky S. gy. és Pinter F. gyógysz Nádudvar: Tanács S. gy.; Tisza-Polgar: Mauksinsky A. gy. Vámos-Pécs: Velsky L. gy.; H.-Sámson: Sternthal S. gy.; Sáros-Patak: Dr. Rick G. gy.; Székelyhid: Penkert M. gy.; Margitta: Horváth S. gy.; Ér-Mihályfalva: Mátay gyóg.; Nagy-Léta: Weber S. gyógyszerészéknél.

A jelen idény alkalmával van szerencsém urasággal tudatni, miszerint ugy az újabb, mint különösen a régibb épületeknél szük ségelt

aszphaltirozást

a legjutányosabb árért elvállalok, továbbá minlennemü nedves falakat, pinceket, járdákat, fürdőszobákat, magtárakat és istalópádlatokat vízmentessé teszem szintén jutányos árért.

Különösen ajánlom a t. építető uraknak a fundamentomnak a-phal-ait bevonását.

Ezenkívül ajánlom a már 18 év óta fenálló **czég- és szobafestő-üzletemet,** mely szakmába a legújabb divatu mintákkal magamat ez idényre is kellőg elláttam, és képes vagyok bármely megrendelést a legrovidebb idő alatt teljesíteni.

Magamat becses pártfogásába ajánlva tisztelettel

GOLDSTEIN EMANUEL, szobafestő, czérgő és aszphaltirozó. Lakásom: jelenleg Varga-utca 2187. sz. a., junius 1-től Rózsater (Barcsay ház) Vilmos sörcsarnoka mellett.

ELADÓ ÜZLET.

Egy 45 év óta fennálló nori nberg diszmű és lábbeli üzlet előrehaladott aggkor miatt szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó — üzlethelyiség a piacz kellő közepén, bővebb felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

Becses találmány! Becses találmány.

A „Cannabine.”

Kitüntette a Biztosan és gyökeresen gyógyíthatása ugy hazánkban, mint külföldön elismerve van a Hügycsöbetegek, bármily idűt folyások, (tripper) vizzell. nehézségek, erőtétések, éjjeli magömlések ellen, makacs utóbagokban föltétlen sikerrel alkalmazható, stb. — Orvosi haszn. leírással. — Ára: egy kis üveg Cannabine 2.50. Nagy üveggel 5 frt. Injeccio 50 kr. — (Nők részére, fehérfolyás ellen bel- és külhasználatra 6.50. és 9 frt) — Megrendelhető postauánvétellel a készítmények kizárólagos tulajdonosa Zagonyi Széles Ede gyógyszerészől Agógyúrdó, Hunyad megye. — Budapestben kapható: Kochmeister utóbagi gyógyszeragyaktárban, Nagykorona utca 32 sz. — Bécsben Weis J. gyógyszerárakban. — Prágában Fürst J. Kassán Waudreske K. M. Váshárhelyen Nagy S. Szegeden. Kovács Albert. Debreczenben dr. Rothschild V. Emil gyógyszerárakban.

Magyarország leghiresebb s legzén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitünő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, hügycsöbolyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitünő gyógyszer képez. — mindenkor megrendelhető

MARSALÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízbőlönél Nyiregyháza; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

A »Betegbarát« című röpiratban számos házi-szer van ismertetve, melyek sok éven keresztül megbízhatónak bizonyultak s ez okból a legnehezebb ajánlatra méltók. Minden betegnek ismerni kellene e röpiratot. Különösen pedig azokat, a kik közvénybe vagy csúzbán, tüdőorvadásban, ideggyengeségben sápkóiban stb. szenvednek, arra figyelmeztetjük, hogy az egyszerű házi-szeret által nagyon gyakran meg az úgynevezett gyógyíthatatlan betegségek is megszüntek. A ki a »Betegbarátot« olvasni kívánja, az írjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetének Lipcsébe, mire a röpirat megküldetik. A megrendelőnek ez költségébe nem kerül.